

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА
ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

**Державне підприємство «Всеукраїнський науково-
методичний та дослідно-інформаційний центр
архітектурної спадщини»**

04070, м. Київ-70, Конрактова площа, 4 Тел. +38 (044) 232-40-26 E-mail: arch_centre@ukr.net Код ЄДРПОУ 22956220

ЗАТВЕРДЖЕНО:

« » _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО:

« » _____ 20__ р.

**ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН
МІСТА СТАРОБІЛЬСЬК ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

(договір від 06.11.2018 р. № 24/10)

**ТОМ I
Книга 2**

**ДОДАТКИ
ДО ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ**

В.о. директора
ДП «ВНМДІ ЦАС»

Шулешко І.В.

Головний архітектор проекту

Біляков Ю.П.

СКЛАД
Історико-архітектурного опорного плану міста Старобільськ
Луганської області

№ п/п	Назва матеріалів	На чому виконано	формат/ масштаб	Інв. номер
Текстові матеріали (Том 1)				
1.	Том 1, книга 1: Пояснювальна записка	Брошура	А-4	
2.	Том 1, книга 2: Додатки: - переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини; - список джерел та літератури; - ілюстративна частина; - фотофіксація пам'яток та об'єктів культурної спадщини	Брошура	А-4	
Графічні матеріали (Том 2)				
3.	Історико-архітектурний опорний план міста Старобільськ з визначенням меж історичного ареалу: - Основне креслення - Історичний центр міста	Папір, складений у папці	1: 5 000 1:2 000	
4.	Додаткові схеми: - Територіальний і планувальний розвиток міста Старобільськ - Ландшафт території міста Старобільськ	Папір, складений у папці	1:25 000 1:25 000	

СКЛАД ВИКОНАВЦІВ

1.	Шулешко Інна Володимирівна	В.о. директора Державного підприємства «Всеукраїнський науково-методичний та дослідно-інформаційний центр архітектурної спадщини»	Керівник-координатор роботи. упорядкування текстової, ілюстративної та графічної частини роботи, проведення натурних досліджень та фотофіксації об'єктів, співавтор розділу 4
2.	Біляков Юрій Петрович	Головний архітектор проектів Державного підприємства «Всеукраїнський науково-методичний та дослідно-інформаційний центр архітектурної спадщини», лауреат державної премії України в галузі архітектури	Головний архітектор проекту
3.	Попельницький Олексій Олексійович	Історик, спеціаліст з векторної графіки	Відповідальний виконавець. Автор розділів 2, 3, підрозділів 1.2, 1.4, співавтор розділу 4, виконавець графічної частини роботи.
4.	Савостіна Лариса Євгенівна	Історик, юрист	Автор підрозділів 1.1, 2.2, 3.1. Формування переліків пам'яток та об'єктів культурної спадщини.
5.	Теліженко Сергій Анатолійович	Кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту археології НАН України	Натурні дослідження та фотофіксація об'єктів археології, автор підрозділу 3.1

ЗМІСТ

Переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини	4
Список джерел та літератури	16
Матеріали історико-архівних та бібліографічних досліджень. Історична картографія	19
Матеріали історико-архівних та бібліографічних досліджень. Історична іконографія	31
Матеріали натурних досліджень. Фотофіксація історичної забудови, пам'яток та об'єктів культурної спадщини	48
Матеріали досліджень об'єктів археології, надані к.і.н. Теліженком С.А.	126

**ПЕРЕЛІК ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ
МІСТА СТАРОБІЛЬСЬК ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

№№ з/п	Назва об'єкта	Датування об'єкта	Адреса	Вид об'єкта	№ рішення про взяття на державний облік	Охор. №	Примітки
1.	Особняк (Будинок купця Расказова)	кін. XIX ст.	Айдарська (Фрунзе) вул., 16 (адреса за розпорядженням: Фрунзе вул., 20) <i>x, m 5461029.34, y, m 7492201.28; WGS-84: N 49.281411°, E 38.891323°¹</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	298-Вр	
2.	Комплекс пожежного депо (Пожежна каланча)	кін. XIX ст. поч. XX ст.	Айдарська (Фрунзе) вул., ріг Центральної (Комунарів) вул., 17 <i>x, m 5461108.22, y, m 7492241.69; WGS-84: N 49.282115°, E 38.891805°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	299-Вр	
3.	Будинок житловий	1940 р.	Базарна площа, 14 <i>x, m 5461329.41, y, m 7493781.66; WGS-84: 49.284123°, E 38.913009°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	284-Вр	Не відповідає критеріям пам'яток
4.	Особняк (Будівля ремісничого училища Деменкової)	кін. XIX ст. 1893 р.	Гімназична (Жовтнева) вул., 53 <i>x, m 5460910.17,</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента	296-Вр	За дослідженнями останніх років місцевих

¹Координати центроїду об'єкта – у системі прямокутних координат (СК63) та світовій геодезичній системі координат (WGS-84).

			у, m 7493084.56; WGS-84: N 49.280348°, E 38.903450°		України від 20.02.1992 р. № 54		краєзнавців: датування об'єкта – 1895 р.
5.	Особняк (Гуртожиток ремісничого училища)	кін. XIX ст.	Гімназична (Жовтнева) вул., 55 x, m 5460932.38, у, m 7493126.30; WGS-84: N 49.280551°, E 38.904021°	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	297-Вр	За дослідженнями останніх років місцевих краєзнавців: датування об'єкта – 1895 р.
6.	Особняк	II пол. XIX ст.	Гоголя площа, 1, ріг Центральної вул. x, m 5461146.88, у, m 7493161.69; WGS-84: N 49.282501°, E 38.904528°	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	293-Вр	
7.	Будівля головного учбового корпусу учительського інституту (Катеринівська жіноча гімназія)	поч. XX ст. 1909 р.	Гоголя площа, 1 x, m 5461064.49, у, m 7493260.87; WGS-84: N 49.281730°, E 38.905838°	пам'ятка архітектури	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 09.06.1983 р. № 264	15-Вр	За дослідженнями останніх років місцевих краєзнавців: датування об'єкта – 1905-1909 рр.
8.	Будинок школи, де навчався Андрюшок М.В., Герой Радянського Союзу	1938-1942, 1975	Гоголя площа, 3а, середня школа № 2 x, m 5461085.79, у, m 7493374.09; WGS-84: N 49.281915°, E 38.907410°	пам'ятка історії	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 27.06.1985 р. № 297	1514	
9.	Братська могила радянських воїнів та залізничників	1942-1943, перепох. 1950,	Залізнична вул., перон залізничного вокзалу	пам'ятка історії	Рішення виконкому Луганської обласної Ради	1508	

		заміна 1954, рек. 1975	<i>x, m 5460465.95, y, m 7494859.37; WGS-84: N 49.276411°, E 38.927749°</i>		депутатів трудящих від 14.10.1969 р. № 428		
10.	Меморіальний комплекс на честь подій громадянської та Великої Вітчизняної воєн (1941-1945)	1920-1922 перепохов. 1924, 1942- 1943, відновл., 1947, 1955, 1985	Миру (<i>Пролетарська</i>) вул., 1 А, парк культури та відпочинку <i>x, m 5461165.94, y, m 7492233.01; WGS-84: 49.282750°, E 38.892337°</i>	пам'ятка історії	Рішення виконкому Луганської обласної Ради депутатів трудящих від 14.10.1969 р. № 428, рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 27.06.1985 р. № 297	1502	
11.	Будинок адміністративний (Будинок концертної дворянської зали)	1908 р.	Монастирська вул., 15 <i>x, m 5461095.04, y, m 7492719.30; WGS-84: N 49.282024°, E 38.898425°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	290/2-Вр	
12.	Жіночий монастир (Старобільський Свято- Скорботний жіночий монастир) а) <i>Троїцька (зимня) церква;</i> б) <i>літня церква;</i> в) <i>келії</i>	1849 р. – кін. XIX ст.	Монастирська (<i>Кірова</i>) вул., 43 <i>x, m 5460546.59, y, m 7492778.28; WGS-84: N 49.277055°, E 38.899296°</i> <i>x, m 5460519.19, y, m 7492835.23; WGS-84: N 49.276836°, E 38.900057°</i> <i>x, m 5460481.48, y, m 7492836.04; WGS-84: N 49.276487°, E 38.900047°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	287-Вр	

13.	Пам'ятник Панфілову Ф. Д. (1856-1940), революціонеру, організатору боротьби за встановлення радянської влади на Старобільщині	1972 р.	Петруні (<i>Панфілова</i>) вул., біля автостанції <i>x, m 5461236.89,</i> <i>y, m 7493455.73;</i> <i>WGS-84: N 49.283290°,</i> <i>E 38.908454°</i>	пам'ятка історії, монумент. мистецтва	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 27.06.1985 р. № 297	1518	Не виявлений за вказаною адресою. Пропоновано для зняття з державного обліку
14.	Миколаївська церква	1852 р.	Руднева (<i>Володарського</i>) вул. <i>x, m 5460893.77,</i> <i>y, m 7492558.65;</i> <i>WGS-84: 49.280205°,</i> <i>E 38.896266°</i>	пам'ятка архітектури	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 09.06.1983 р. № 264	16-Вр	
15.	Будинок адміністративний (Будинок купця Руднева)	1908-1913 рр.	Руднева (<i>Володарського</i>) вул., 6(8) <i>x, m 5461071.33,</i> <i>y, m 7492547.92;</i> <i>WGS-84: N 49.281799°,</i> <i>E 38.896110°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	285-Вр	
16.	Будинок духовної семінарії	кін. XIX ст.	Руднева (<i>Володарського</i>), 25(23 – за розпорядженням) <i>x, m 5460866.91,</i> <i>y, m 7492620.59;</i> <i>WGS-84: N 49.279982°,</i> <i>E 38.897018°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	286-Вр	За дослідженнями останніх років місцевих краєзнавців: Будинок Олександрівської чоловічої гімназії.
17.	Будинок торговий	1914 р.	Руднева (<i>Володарського</i>) вул., ріг Центральної (<i>Комунарів</i>) вул., 25	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	288-Вр	

			<i>x, m 5461046.94, y, m 7492562.63; WGS-84: N 49.281598°, E 38.896262°</i>				
18.	Будинок житловий	кін. XIX ст.	Слобожанська (<i>Леніна</i>) вул., 59 <i>x, m 5461034.38, y, m 7493041.30; WGS-84: N 49.281491°, E 38.902848°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	294-Вр	Не відповідає критеріям пам'яток Пропоновано для зняття з державного обліку
19.	Будинок житловий	кін. XIX ст.	Слобожанська (<i>Леніна</i>) вул., 66 <i>x, m 5460998.39, y, m 7493034.45; WGS-84: N 49.281148°, E 38.902779°</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	295-Вр	
20.	Пам'ятник I-му Старобільському революційному полку (1918-1920)	1972 р.	Центральна (<i>Комунарів</i>) вул., парк культури та відпочинку <i>x, m 5461098.55, y, m 7492445.34; WGS-84: N 49.282120°, E 38.894668°</i>	пам'ятка історії	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 27.06.1985 р. № 297	1503	Не відповідає критеріям пам'яток
21.	Торгові ряди (Торгові ряди Ф. Склярова)	кін. XIX ст. - поч. XX ст.	Центральна вул., 19 (адреса за розпорядженням: Миру (<i>Пролетарська</i>) вул., 2) <i>x, m 5461121.44, y, m 7492467.26;</i>	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	289-Вр	

			WGS-84: N 49.282257°, E 38.894947°				
22.	Будинок житловий	кін. ХІХ ст.	Центральна (Комунарів) вул., 52, ріг Трудової вул. x, m 5461122.54, y, m 7492942.78; WGS-84: N 49.282272°, E 38.901479°	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	292-Вр	
23.	Пам'ятник Гаршину В.М. (1855-1888) – російському письменникові	1969 р.	Чернишевського вул., біля кінотеатру «Дружба» x, m 5460977.02, y, m 7493176.63; WGS-84: N 49.280908°, E 38.904645°	пам'ятка монумент. мистецтва	Рішення виконкому Ворошиловградської Ради народних депутатів від 27.06.1985 р. № 297.	1519	
24.	Будинок житловий	кін. ХІХ ст.	Шевченка вул., 19 x, m 5460839.01, y, m 7493400.46; WGS-84: N 49.279688°, E 38.907755°	пам'ятка архітектури	Розпорядження представника Президента України від 20.02.1992 р. № 54	300-Вр	

ОБ'ЄКТИ ЗНАЧНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ
(за матеріалами натурних досліджень)

№№ з/п	Назва об'єкта	Датування об'єкта	Адреса (місце розташування)	Примітки
25.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Айдарська вул., 6	
26.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Айдарська вул., 8	
27.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Айдарська вул., 10	
28.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Айдарська вул., 12	
29.	Будинок навчального закладу	1954 р.	Велика Садова вул., 1 – ріг Центральної вул.	
30.	Будинок торговельний	кін. XIX – поч. XX ст.	Велика Садова вул. (парний бік) ріг Центральної вул.	
31.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Гімназична вул., ріг Великої Садової вул., 8	Пропоновано для взяття на державний облік
32.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., 50, ріг Руднева вул.	
33.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., ріг Світличного вул., 6	
34.	Будинок школи	1952 р.	Гімназична вул. 23	Пропоновано для взяття на державний облік
35.	Будинок	поч. XX ст.	Гімназична вул., 38, ріг Світличного вул.	Пропоновано для взяття на державний облік
36.	Будинок громадський	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., 49, ріг Трудової вул. (непарний бік)	Пропоновано для взяття на державний облік
37.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул. (навпроти музею)	

8.	Будинок школи	1936 р.	Гоголя пл., 3а	Пропоновано для взяття на державний облік
38.	Будинок залізничного вокзалу	1934 р.	Залізнична вул.	Пропоновано для взяття на державний облік
39.	Будинок типографії (будинок купця А.Абрамова)	кін. XIX – поч. XX ст.; сер. XX ст. - перебудова	Миру вул., 1	
40.	Будинок дитсадка	сер. XX ст.	Миру вул., 1 А	
41.	Будинок громадський	XVIII –XIX ст.	Миру вул. 2	Пропоновано для взяття на державний облік
42.	Будинки з брамою та огорожею	кін. XIX – поч. XX ст.	Миру вул., 7-9	
43.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Миру вул., 8	
44.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Миру вул., 10	
45.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Миру вул., 12	
46.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Миру вул., 16	
47.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 6	
48.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 8	
49.	Будинок житловий	друга половина XIX ст.	Монастирська вул., 16	
50.	Будинок житловий	друга половина XIX ст.	Монастирська, 18, ріг Слобожанської вул.	Пропоновано для взяття на державний облік
51.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 21	
52.	Будинок житловий	1910-ті рр.	Монастирська вул., ріг Слобожанської вул., 39	

53.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 50	
54.	Будинок купця Марченка (корпус водолікарні)	остання третина XIX ст.	Набережна вул., 3	
55.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Руднева вул., 19	
56.	Будинок житловий	1950-і рр.	Світличного вул., 4	
57.	Будинок училища для дівчат Кожухова	1894 р., поч. XX ст.	Слобожанська вул., 21	Пропоновано для взяття на державний облік
58.	Будинок житловий	1950-і рр.	Слобожанська вул., 33	
59.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Слобожанська вул., 50	Пропоновано для взяття на державний облік
60.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Трудова вул., 8	
61.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Трудова вул., 9	
62.	Будинок типографії Башлая	XIX ст.	Центральна вул., 30	Пропоновано для взяття на державний облік
63.	Будинок культури	1959 р.	Центральна вул., 33	Пропоновано для взяття на державний облік
64.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Центральна вул., 54	
65.	Садиба міська (наріжний будинок та два флігелі по вул. Світличного)	XУІІІ (?) – поч. XX ст.	Центральна вул., ріг Світличного вул., 2	Пропоновано для взяття на державний облік
66.	Будинок житловий	поч. XX ст.	Чернишевського вул., 21	Пропоновано для взяття на державний облік
67.	Господарська будівля гуртожитку ремісничого училища	кін. XIX ст.	Чернишевського вул.	

ОБ'ЄКТИ РЯДОВОЇ ІСТОРИЧНОЇ ЗАБУДОВИ
(за матеріалами натурних досліджень)

№№ з/п	Назва об'єкта	Датування об'єкта	Адреса (місце розташування)	Примітки
68.	Житловий комплекс містечка залізничників	1930-ті рр.	Андрющенко вул. – Залізничників вул.	
69.	Будівля колишнього кінотеатру (театропрату)	1913 р.	Велика Садова вул., 38	
70.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., ріг Великої Садової вул., 10	
71.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., 31	
72.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., ріг Монастирської вул., 24	
73.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Гімназична вул., 47, ріг Трудової	
74.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 13, ріг Центральної вул.	
75.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Монастирська вул., 19	
76.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Центральна вул., 50	
77.	Комплекс колишнього спиртозаводу	кін. XIX – поч. XX ст.	Старотаганрозька вул.	
78.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Слобожанська вул. 26, ріг Айдарської вул.	
79.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Слобожанська вул., 38	
80.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Центральна вул., ріг Світличного вул., 1	
81.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	Центральна, 36	

ІСТОРИЧНІ ТА АРХЕОЛОГІЧНІ ОБ'ЄКТИ
(за матеріалами натурних досліджень)

№№ з/п	Назва об'єкта	Датування об'єкта	Адреса (місце розташування)	Примітки
82.	Будинок лікаря Шафрановського	поч. XX ст.	Айдарська вул., ріг Шафрановського вул., 49	Пропоновано для взяття на державний облік (об'єкт історії, архітектури)
12.	Місце розташування табору польських військовополонених	1939 – 1941 рр.	Монастирська вул., 43 (територія Скорбященського жіночого монастиря)	Пропоновано для взяття на державний облік
83.	Особняк (Будинок, в якому жив Гаршин В.М., письменник)	поч. XIX ст.	Слобожанської вул., 60 ріг Трудової вул.	Пропоновано для взяття на державний облік
84.	Поселення «Старобільськ-I»	неоліт, середня і пізня бронза	вздовж лівого берега р. Айдар смугою завширшки до 40 м у південно-східному напрямку від лівого берега струмка Єрик на відстань до 120 м, навпроти домоволодінь №№ 42А-50 по вул. Луговій; GPS координата центральної точки місцезнаходження : N 49° 16.527', E 038° 53.023'	Пропоновано для взяття на державний облік
85.	Поселення «Старобільськ-II»	ранній неоліт-енеоліт	надзаплавна тераса лівого берега р. Айдар, навпроти домоволодінь №№ 52-62 по вул. Луговій; GPS координата центральної точки місцезнаходження : N 49° 16.444', E 038° 53.094'	Пропоновано для взяття на державний облік
86.	Поселення «Старобільськ-III»	третья чверть V- перша чверть IV тис до н.е.	надзаплавна тераса лівого берега р. Айдар, у 100 м на південний схід від поселення Старобільськ-II, навпроти домоволодіння № 64 по вул. Луговій; GPS координата центральної точки місцезнаходження: N 49° 16.396', E 038° 53.153'	Пропоновано для взяття на державний облік

87.	Поселення «Старобільськ- IV»	пізній енеоліт, пізня бронза	надзаплавна тераса лівого берега р. Айдар, у 600 м на південний схід від поселення Старобільськ-III, навпроти домоволодінь №№ 20-38 по вул. Толбухіна; GPS координата південної точки поселення : N 49° 16.041', E 038° 53.573'	Пропоновано для взяття на державний облік
88.	Поселення «Старобільськ V»	ранній неоліт - енеоліт	надзаплавна тераса лівого берега р. Айдар, у 55-65 м від русла та на правому березі потічка Єрик, навпроти домоволодінь №№ 26-68 по вул. Павла Анорова; GPS координата центральної точки місцезнаходження : N 49° 16.562', E 038° 52.965	Пропоновано для взяття на державний облік
89.	Поселення «Старобільськ VI»	ранній неоліт – середня бронза	надзаплавна тераса лівого берега р. Айдар, у 309 м на південний схід від поселення Старобільськ-IV, навпроти домоволодінь №№ 54-58 по вул. Толбухіна; GPS координата південної точки поселення : N 49° 15.924', E 038° 53.76'	Пропоновано для взяття на державний облік
90.	Поселення «Старобільськ VII»	епоха енеоліту (середньостогівська та ямна культури)	на городах домоволодінь №№ 216-226 по вул. Монастирська близько русла р. Айдар; GPS координата центральної точки місцезнаходження: N 49° 15.626', E 038° 54.216'	Пропоновано для взяття на державний облік

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова М.П. Сарматские погребения Дона и Украины. – «Советская археология», 1961, № 1, С. 96.
2. Афанасьевский С. Рассказы об истории Старобельска. – Луганск: «Янтарь», 2011. – 271 с.
3. Івченко А. Міста України: довідник / А. Івченко. – К.: «Картографія», 1999. – 135 с.: табл. – Бібліогр.: с. 135.
4. Коваль А. П. Знайомі незнайомці : походження назв поселень України / А.П. Коваль. – К.: «Либідь», 2001. – 302 с : іл. – Бібліогр.: с. 282.
5. Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста: походження назв міст і селищ міськ. типу Укр. РСР / Ю. М. Кругляк. – К.: Наук, думка, 1978. – 151 с. – Бібліогр.: с. 148–151.
6. Луганская область // Ивченко А. С. Вся Украина путеводитель / А.С. Ивченко. – К., 2005. – С. 476–495. ил.
7. Луганская область // Ковтун В В. Города Украины: (экон,- геогр справ.) / В.В. Ковтун, А. В. Степаненко. – К., 1990. – С 32– 50: карты.
8. Лях Г., Фатальчук С. Становление сети педагогических учебных заведений в Украине во второй половине XIX – начале XX века. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/1564-stanovlennja-merezhi-pedagogichnih-navchalnih-zakladiv-v-ukrayini-u-drugij-polovini-hih-na-pochatku-hh-stolittja.html>
9. Мирошниченко И. Старобельск – город уездный.
10. Памятная книжка Харьковской губернии на 1863 год. Составлена Секретарем Харьк, Губерн, Стат, Комитета Яковом Голяховским. – Харьков: Университетская типография, 1863. – 340 с.
11. Памятники истории и культуры Украинской ССР: кат,-справ. / за ред. П. Тронько. – К.: «Наук, думка», 1987. – 736 с., 44 л. ИА. (На с. 97–98).
12. Парамонов А. Материалы по истории православных храмов Луганской области. – Харьков: Харьковский частный музей городской усадьбы, 2013. – 155 с.

- 13.Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство: навч. посів. / В.Л. Петранівський, М.И. Рутинський ; за ред. Ф Д. Заставного. – 2-ге вид., виправл. – К.: «Знання», 2008, – 575 с.
- 14.Словник пам'яток градостроительства, архитектуры и садово-паркового искусства Ворошиловградской области / Науч.- исслед. ин-т теории, истории и перспект. проблем совет, архитектуры ; отв. исполн. С.В. Волков. – 1987. – 21 л.
- 15.Старобельск // Географический энциклопедический словарь / гл. ред. А.Ф Трещников ; редкол. Э. Б. Алаев [и др.]. – Изд. 2-е, доп. – М., 1989. – С. 454.
- 16.Старобільськ / В. О. Бутков [та ін.] // Історія міст і сіл Української РСР : [в 26 т.] / голов, редкол.: П. Т. Тройко [та ін.] ; ред- кол. тому: Ю.Ф Пономаренко [та ін.]. – К., 1968. – Луганська область. – С. 842–859 : іл., герб. – Бібліогр. в підряди, прим.
- 17.Старобільськ // Географічна енциклопедія України: в 3 т. / ред. кол.: О. М. Маринич [та ін.]. – К., 1993. – Т. 3 : П-Я. – С 227. – Бібліогр. в кінці ст.
- 18.Старобільськ // Міста України : інформ.-стат. довід. / впорядкув О. Панасенко. – К., 2007. – С. 96.
- 19.Старобільськ // Український радянський енциклопедичний словник в 3 т. / редкол.: М. П. Бажан (голов, ред.) [та ін.]. – К., 1968. - Т. 3. - С. 383.
- 20.Старобільськ // Універсальний словник-енциклопедія УСЕ / ред. рада: М. Попович (голова) [та ін.]. – 3-те вид. переробл. і доп. – К., 2003. – С. 1164.
- 21.Старобільськ // Універсальний словник-енциклопедія УСЕ / ред. рада: М. Попович (голова) [та ін.]. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Львів, 2006. – С. 1183.
- 22.Старобільськ – Старобельск // Удовик С.Л. Восточная Украина . путеводитель / С.Л. Удовик – К., 2007. – С. 55.
- 23.Старовойтов М. Юридичні документи про голодомор в дитячому будинку м. Старобільськ у квітні 1933 року // Етнічна історія народів Європи.

Наукове видання Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Вип. № 24. – К., 2008. – С. 138-141.

24. Стратегія розвитку міста Старобільськ до 2028 року – Старобільськ, 2017. – 62 с.

25. Филарет (Гумилевский Д.Г.) Историко-статистическое описание Харьковской епархии. В двух томах. Том 2 / Филарет (Д. Г. Гумилевский); редкол. тома: А. Ф. Парамонов [и др.]. – Харьков: Харьковский частный музей городской усадьбы, 2011. – 440 с.

26. Фоменко А.С., Мирошниченко И.Е. Старобельск: путеводитель. – Донецк: Донбасс, 1981. – 56, [8] с.: ил.

27. Фоменко А.С. Старобельск: путеводитель / А.С. Фоменко, Ф И Королько. – Донецк: Донбасс, 1972. – 39, [8] с.; ил.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Откуда родом. Режим доступу: <http://www.otkudarodom.ua/ru>

Сайт краєзнавця Віталія Ярошенка. Режим доступу: <https://viy48.io.ua/>